

20. august 2009

EM2009/148

I medfør af Forretningsordenen for Inatsisartut § 32 fremsætter vi hermed følgende beslutningsforslag:

Beslutningsforslag om at Naalakkersuisut pålægges til snarest at arbejde for indførelse af øvre grænse for indholdet af uran på 0,1 % på alle udvindings tilladte råstoffer i Grønland.
(Siumutgruppen i Inatsisartut)

Begrundelse:

Vort land har mange og store rigdomme. Men at udnyttelse af disse rigdomme kan være forbundet med store miljømæssige risici, skal vi hele tiden have for øje. Dette er vigtigt at have for øje, hvad enten vores udnyttelse af naturrigdomme sker i form af olieboringer i havbundene i vore farvande med den forureningsrisiko, der er forbundet hermed. Eller om dette sker i form af udnyttelse af råstoffer, der indeholder bestemte forureningsafgivende stoffer såsom uran, bly og cadmium, der ikke alene påvirker miljøet negativt men har tilmed en negativ indvirkning på den menneskelige sundhed.

Råstofloven foreskriver, at udnyttelse af mineraler skal udføres miljø- og sikkerhedsmæssigt forsvarligt. I tilladelser meddelt efter Råstofloven fastsættes vilkår om blandt andet sikkerhed og miljø og herunder de foranstaltninger, som virksomheden skal foretage i forbindelse med ophør af mineaktiviteten for at sikre, at de berørte områder efterlades i en miljø- og sikkerhedsmæssig forsvarlig stand.

At miljøhensyn og hensyn til helbredstilstanden prioriteres højt fremgår tydeligt af vores råstoflovgivning, der således foreskriver, at omhyggelig miljøvurdering og mulige helbredspåvirkninger skal være afgørende for, en beslutning om hvorvidt der skal gives efterforsknings og/eller udnyttelseskoncessioner.

Erfaringer fra uranmineindustri i Canada viser, at der kan opnås et internationalt acceptabelt miljø- og sikkerhedsmæssigt niveau ved anvendelse af den nyeste teknologi og efterlevelse af højeste gældende standarder og retningslinier som fastsat af det Internationale Atomenergi Agentur under FN.

Den politiske beslutning, som blev truffet i 1988 om at radioaktive grundstoffer skulle undtages i alle tilladelser til efterforskning og udnyttelse af mineraler må sættes til ophør. Vi må afskaffe forbudet for udnyttelse af mineraler, der indeholder selv den mindste smule uran.

Vores mening er, at man skal kunne give tilladelse til at udvinde mineraler, hvori uran indgår som biprodukt. Disse kan være niobium, tantalium eller de såkaldte sjældne jordarter, og den fastlåste situation vi befinder os i, netop fordi vi ikke tillader at uranoxid indgår i disse selv i yderst begrænset omfang.

De nævnte naturrigdomme findes i forekomster hovedsageligt i Sydgrønland, men de findes også i interessante størrelser i andre dele af Grønland. Niobium og Tantalium anvendes som legering i forbindelse med jern forarbejdning og i forbindelse med forarbejdning af elektroniske dele til – såsom mobiltelefoner, og sjældne jordarter anvendes ligeledes i forbindelse med forarbejdning til

elektroniske dele. Eksempelvis findes nævnte mineraler i og omkring Motzfeldt Sø med meget lavt uranindholdet på 0,006 %, ligesom sjældne jordarter findes i områder omkring Narsaq. Disse forekomster har hidtil ikke kunne brydes, fordi de indeholder ganske små mængder uran.

Vi skal ikke bryde uran, ja. Men vi skal bryde mineraler i respekt for den smukke natur i vort land og under behørig hensyntagen til den menneskelige sundhed.

Derfor er tiden inde nu til at vi træffer en beslutning om en øvre grænse for det højeste tilladte indhold af uran i forbindelse med brydning af andre mineraler og i forbindelse med brydning af sjældne jordarter.

Ved at indføre en øvre grænse for tilladt indhold af uran i diverse mineraler, der er forbudt at bryde i dag, vil vi åbne mulighed for en opstart af nye arbejdspladser og nye indtægtskilder, uden at belaste miljøet unødigt og uden at inducere mennesket for sundhedsskadelige stoffer.

Vi skal udnytte vort lands rigdomme uden at påføre os skader. Det kan ganske enkelt ikke være rigtigt, at vi lukker af for nye udviklingsmuligheder, blot fordi vi er bange for at gøre brug af vort lands mangfoldige rigdomme. Der skal laves nødvendige undersøgelser før end der gives tilladelse til udnyttelse af mineraler der kan indeholde selv den mindste form for uran.

Vi er overbeviste om, at vi ved at stemme for en sådan principbeslutning, vil bane vejen for flere aktive miner i Sydgrønland i de nærmeste år, og vi vil samtidig have truffet beslutning om, at der indføres en øvre grænse for indhold af uran i forbindelse med anden minevirksomhed.

Når vi foreslår at denne grænse fastsættes til 0,1 % skyldes det, at Grønland på den måde kan få samme øvre grænse for indholdet af uran som det kræves inden for EU, som er en vigtig samarbejds- og samhandels partner for Grønland